

Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

Badanie pn. „Ewaluacja Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku”

Informacje o dokumencie, którego dotyczy badanie ewaluacyjne

Podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym obszary, cele i kierunki działań w polityce społecznej województwa warmińsko-mazurskiego jest *Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku*.

Główny cel Strategii to: „Osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej”.

Dokument Strategii identyfikuje główne problemy społeczne regionu Warmii i Mazur w podziale na cztery priorytety:

1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina.
2. Wzmacnianie integracji społecznej.
3. Wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych.
4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

W każdym z priorytetów Strategii przyjęto jeden cel strategiczny, który realizowany jest przez kilka celów operacyjnych. W ich ramach wskazano działania, dzięki którym zostaną one zrealizowane. Ich wdrażanie mierzone jest za pomocą wskaźników.

Realizatorami działań zdefiniowanych w *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* są samorządy gmin, powiatów, samorząd województwa, jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe działające w sferze polityki społecznej.

Cele badania

Głównym celem badania ewaluacyjnego jest ocena wdrażanej *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* w odniesieniu do aktualnej i przewidywanej (prognozowanej) sytuacji społeczno-gospodarczej województwa oraz analiza i ocena trafności realizowanych celów strategicznych i operacyjnych poprzez opracowanie wniosków, zaleceń i rekomendacji, które pozwolą na aktualizację dokumentu.

W ramach celu głównego badania planuje się osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

1. Ocena aktualnej *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* oraz dostosowania jej poszczególnych priorytetów do bieżącej i przewidywanej (prognozowanej) sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie i w kraju.
2. Analiza i ocena celów strategicznych, operacyjnych i działań oraz zbadanie prawidłowości zastosowanych wskaźników określonych w dokumencie Strategii.

3. Sformułowanie wniosków i rekomendacji w celu opracowania nowego dokumentu Strategii.

Zakres badania

Badaniem ewaluacyjnym zostanie objęty dokument *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku*. Zakres podmiotowy badania został ograniczony do: wybranych ośrodków pomocy społecznej (OPS), wybranych powiatowych centrów pomocy rodzinie (PCPR) województwa warmińsko-mazurskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz organizacji pozarządowych i instytucji — partnerów Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, wskazanych przez Zamawiającego w dalszej części Opisu Przedmiotu Zamówienia.

Badanie będzie realizowane na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego.

Czas trwania badania – **od II połowy października 2019 r. do 15 grudnia 2019 r.**

Kryteria ewaluacji

Badanie ewaluacyjne będzie dokonane w oparciu o kryteria:

1. Trafności — rozumianej jako stopień zgodności priorytetów, celów strategicznych, operacyjnych oraz zaplanowanych działań *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* z realnymi potrzebami i zidentyfikowanymi problemami w województwie warmińsko-mazurskim;
2. Skuteczności — rozumianej jako możliwość realizacji celów strategicznych i operacyjnych *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* poprzez osiągnięcie zakładanych wartości wskaźników.

Pytania badawcze

Wykonawca zobowiązany będzie do odpowiedzi na wszystkie przedstawione poniżej pytania badawcze. Pytania sformułowane zostały jako pytania rozstrzygnięcia, jednak odpowiedź na nie powinna zostać każdorazowo uzasadniona wynikami badania.

Podstawowe pytania badawcze, które mają służyć zrealizowaniu celu głównego badania to:

1. Czy *Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* jest wewnętrznie spójna, zbieżna z celami szerszych programów, działań, polityk?
2. Czy cele strategiczne i operacyjne oraz działania zawarte w dokumencie Strategii są właściwe w stosunku do zachodzących zmian społeczno-gospodarczych?
3. Czy cele strategiczne i operacyjne oraz działania zawarte w dokumencie *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku* zostały poprawnie zidentyfikowane oraz trafnie dobrane?
4. Czy dobór wskaźników do monitorowania procesu wdrażania Strategii był prawidłowy i kompletny?

Aby jak najpełniej odpowiedzieć na pytania podstawowe, Wykonawca zobowiązuje się odpowiedzieć na **pytania szczegółowe**, które odpowiadają celom szczegółowym badania. Pytania szczegółowe to:

1. Czy zdiagnozowane problemy i wyznaczone priorytety Strategii są adekwatne do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie i w kraju?

2. Czy Strategia jest adekwatna do bieżących potrzeb województwa warmińsko-mazurskiego?
3. Jakie są obecnie silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w obszarach objętych przez Strategię? Należy zweryfikować analizę SWOT w każdym priorytecie.
4. Czy zapisy zawarte w Strategii są komplementarne z programami i strategiami o charakterze społeczno-gospodarczym, mającymi zasięg krajowy i europejski?
5. Czy zapisy zawarte w Strategii są zgodne z aktualnymi regulacjami prawa krajowego i prawa Unii Europejskiej?
6. Jakie są aktualnie obszary problemowe w województwie warmińsko-mazurskim? Czy Strategia jest adekwatna do prognozowanych potrzeb województwa warmińsko-mazurskiego?
7. Czy cele strategiczne i operacyjne Strategii są spójne z rzeczywistymi potrzebami województwa warmińsko-mazurskiego?
8. Czy Strategia ma przejrzyste i aktualne cele oraz działania? Czy są one możliwe do osiągnięcia w kontekście aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i prognozowanych tendencji?
9. Czy założone cele strategiczne i operacyjne oraz określone działania w dokumencie Strategii w sposób jasny, wyczerpujący i precyzyjny odnoszą się do wyznaczonych wskaźników?
10. Czy wskaźniki odzwierciedlają oraz odnoszą się w sposób adekwatny i wyczerpujący do celów, które mają mierzyć?
11. Czy wskaźniki są właściwie dobrane i obrazują zmiany zachodzące w ramach poszczególnych priorytetów?
12. Czy z punktu widzenia potrzeb monitoringowych i ewaluacyjnych przyjęty katalog wskaźników jest użyteczny?

Jednocześnie Wykonawca zobowiązuje się opracować szczegółowe wnioski i rekomendacje do zmian dla każdego z ww. zagadnień badawczych.

Metodologia

Wykonawca przeprowadzając badanie ewaluacyjne zastosuje różne metody ilościowe i jakościowe w celu uzyskania jak najbardziej wiarygodnych i bezstronnych wyników. Minimum metodologiczne Zamawiającego obejmuje:

1. analizę danych zastanych (desk research) — analiza dokumentów zastanych (aktów prawnych, dokumentów programowych, dokumentów strategicznych, raportów z monitoringu Strategii, danych dostępnych ze statystyki publicznej);
2. badania ankietowe z dyrektorami/kierownikami wybranych ośrodków pomocy społecznej, wybranych powiatowych centrów pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego, przedstawicielami następujących organizacji pozarządowych: Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, Banku Żywności w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych oraz instytucji — partnerów ROPS: Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Zamawiający oczekuje, iż badaniem ewaluacyjnym objętych zostanie min. 40% ośrodków pomocy społecznej oraz min. 50% powiatowych centrów pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego. Wyboru ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie Wykonawca dokona (proporcjonalnie) w oparciu o podział na subregiony

województwa warmińsko-mazurskiego (elbląski, olsztyński, ełcki). W ramach subregionów ośrodki pomocy społecznej zostaną dodatkowo podzielone na miejskie, miejsko-gminne oraz gminne.

Oczekuje się, że Wykonawca w oparciu o swoją wiedzę i dotychczasowe doświadczenie, powinien zaproponować szczegółowy zestaw metod badawczych, które wykorzysta do realizacji badania ewaluacyjnego i odpowiedzi na kluczowe pytania ewaluacyjne.

Wykonawca będzie konsultował narzędzia badawcze i ostateczną wersję narzędzi ustali w porozumieniu z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej.

Przygotowanie raportu metodologicznego będzie ważnym elementem w realizacji całego badania. Oczekuje się, że w okresie potrzebnym na wykonanie tej części zadania Wykonawca zapozna się wnikliwie z kompleksowością zagadnienia i przedstawi uszczegółowiony plan pracy badawczej wraz z metodami i technikami badawczymi, które pozwolą zrealizować cele badania w przewidzianym terminie. Z uwagi na istotność tego elementu w konstrukcji całości badania przewiduje się, że akceptacja przez Zamawiającego raportu metodologicznego będzie warunkiem realizacji dalszej części badania.

Podczas realizacji badania Wykonawca będzie stale współpracował z Zamawiającym.

Struktura raportu

Na podstawie badania Wykonawca sporządzi raport udzielający wyczerpującej odpowiedzi na postawione pytanie ewaluacyjne. Wykonawca dostarczy raport w wersji elektronicznej (e-mail i pendrive, w formacie doc oraz PDF) oraz papierowej w 5 egzemplarzach. Raport ewaluacyjny nie powinien liczyć więcej niż 50 stron A4 — z wyłączeniem streszczenia i załączników. Wszystkie raporty powinny być opracowane w języku polskim i mieć następującą strukturę:

1. Stronę tytułową i spis treści.
2. Streszczenie raportu (nie więcej niż 5 stron A4).
3. Wstęp — we wstępie powinny się znaleźć: cele i zakres ewaluacji, kryteria i pytania badawcze, metodologia, ograniczenia procesu badawczego.
4. Opis zastosowanej metodologii i źródła informacji wykorzystywanych w badaniu (opis koncepcji badania, próby badawczej oraz ocen wykorzystanych metod i narzędzi badawczych).
5. Opis wyników ewaluacji, ich analiza i interpretacja.
6. Wnioski (podsumowanie badania z uwzględnieniem specyfiki badanego obszaru) i powiązane z nimi rekomendacje, które powinny zawierać opis pożądanego stanu oraz propozycję (propozycje) sposobu(ów) osiągnięcia tego stanu (powinny odpowiadać na pytania: Jaka zmiana powinna zostać dokonana?, Co należy zrobić, by osiągnąć pożądaną stan?). Rekomendacje powinny być obiektywne, pragmatyczne i precyzyjne, by można je było wdrożyć.

Elementem podsumowującym będzie wypracowana przez Wykonawcę tabela rekomendacji, zawierająca zidentyfikowane problemy, wagę problemu, wnioski, proponowane rekomendacje wraz ze sposobem ich wdrożenia oraz oczekiwany efekt.

7. Aneksy — pełna dokumentacja badania wraz z bibliografią itp.

Harmonogram

Realizacja badania będzie przebiegać zgodnie z następującym harmonogramem:

- przygotowanie raportu metodologicznego, przedstawienie i uzgodnienie raportu metodologicznego z Zamawiającym - w terminie do 1 tygodnia od dnia podpisania umowy
- przedstawienie propozycji raportu końcowego – do 1 grudnia 2019 r.
- przedstawienie raportu końcowego w wersji ostatecznej, tj. po uzgodnieniu z Zamawiającym - w terminie do 15 grudnia 2019 r.

Sposób przedstawienia wyników

Badanie ewaluacyjne będzie opisane w trzech raportach:

- raporcie metodologicznym,
- wstępnym raporcie końcowym,
- raporcie końcowym.

Raport metodologiczny powinien być przygotowany w formie drukowanej — jedna kopia oraz elektronicznej — w standardzie programów Microsoft Office wraz z niezbędnymi załącznikami. Integralną częścią raportu metodologicznego będzie harmonogram prac badawczych.

Po zakończeniu zbierania niezbędnych danych oraz ich wstępnej analizie, Wykonawca przygotowuje wstępny raport końcowy. Będzie on zawierał wstępne wyniki badania z analizy danych wtórnych i zrealizowanych metod badawczych, wnioski wyciągnięte na podstawie wyników oraz pierwsze nasuwające się rekomendacje. Wykonawca zobowiązuje się przedstawić raport najpóźniej do 1 grudnia 2019 r. Raport ten powinien być przygotowany w formie drukowanej — jedna kopia oraz elektronicznej — w standardzie programów Microsoft Office wraz z niezbędnymi załącznikami. Zamawiający niezwłocznie zgłosi poprawki do przedłożonego wstępnego raportu końcowego. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia tych poprawek.

Wykonawca przygotowuje ostateczny raport końcowy z uwzględnieniem uwag wprowadzonych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Raport końcowy Wykonawca zobowiązuje się przedstawić najpóźniej do 15 grudnia 2019 r. Raport ten powinien być przygotowany w formie drukowanej — pięć kopii oraz elektronicznej — w standardzie programów Microsoft Office wraz z niezbędnymi załącznikami.

Wykonawca zobowiązany jest również do przygotowania prezentacji multimedialnej, edytowalnej w formacie programu Power Point. Prezentacja ma zawierać główne założenia badania, jego wyniki, wnioski i rekomendacje.

W celu usprawnienia procesu ewaluacji Zamawiający zastrzega sobie prawo do kontroli i oceny realizacji ewaluacji na każdym jej etapie.

Obowiązki Wykonawcy

Od Wykonawcy oczekuje się (oprócz wcześniej sformułowanych wymagań), sprawnej i terminowej realizacji badania oraz współpracy z Zamawiającym, na którą składają się m.in.:

1. Konsultowanie metodologii badania i narzędzi badawczych.
2. Przygotowanie kwestionariuszy/scenariuszy/materiałów do badania i konsultowanie ich ostatecznych wersji z Zamawiającym.
3. Pozostawanie w stałym kontakcie z Zamawiającym (spotkania, kontakty telefoniczne i e-mail, wyznaczenie osoby do kontaktów).
4. Udzielanie odpowiedzi na zapytania Zamawiającego.
5. Informowanie o stanie prac, pojawiających się problemach i innych zagadnieniach istotnych dla realizacji badania.

6. Przekazanie Zamawiającemu na zakończenie zlecenia pełnej dokumentacji badania ewaluacyjnego.

Źródła informacji

W celu prawidłowej realizacji badania ewaluacyjnego Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku Wykonawca będzie korzystał z poniżej wymienionych aktów prawnych oraz dokumentów:

1. akty prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. strategiczne dokumenty krajowe:

- EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Rada Europy, Czerwiec 2010 r.;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Warszawa 2013 r.;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Warszawa 2013 r.;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2013 r.;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa 2012 r.;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Warszawa, 2019 r.

3. strategiczne dokumenty regionalne:

- Projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020,
- Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2017-2021,

- Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022,
- Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2015-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim na lata 2015-2020,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko – Mazurskim na lata 2016-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022,
- Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020,
- Raport okresowy nr VI z realizacji w roku 2012 Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020,
- Raport okresowy nr VII z realizacji w roku 2015 Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020,
- Raport okresowy nr VIII z realizacji w roku 2018 Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020.

Wskazana powyżej lista dokumentów nie ma charakteru zamkniętego. Może one ulegać rozszerzaniu zarówno na wniosek Zamawiającego, jak i Wykonawcy w trakcie realizacji badania ewaluacyjnego.

Wykonawca powinien zapoznać się zarówno z najnowszymi, jak i poprzednimi wersjami wymienionych powyżej dokumentów.